

Levend mo-NU-ment voor toekomstige doden – YOT zomerproject 2014

Zowat vijftien eeuwen heeft de religieuze behoefte om onze overledenen en onszelf een veilige en comfortabele plaats bij de hemelse vader te verzekeren, de viering van de eucharistie grondig verstoord. De klassieke muziek haalde met de 'requiems' en de 'passies' ongekende hoogten. Nog deze week zong Inge het prachtige "Pie Jesu, Domine" van Webber op een uitvaart. Is dit verleden niet waardevol? Zeker maar bijbels niet ter zake, als het om gemeenschapsvorming gaat. Wij komen niet samen rond een begraven heerser maar rond een Levende Heer.

Met het zomerproject : Levend mo-NU-ment voor toekomstige doden en de vertoning van The Journey van Peter Watkins, willen we de religieuze cultus van gesneuvelde soldaten doorprikken. De bezoekers schrokken vooral door de data die getatoueed waren op de halfnaakte lichamen. Vandaar verstonden ze de dimensie van de toekomst van de open doodskisten, die als het ware op hun lijken wachtten. Pas nadien viel de boodschap van de buitenkant met de foto's van gasmaskers en zandzakjes juist: het onbewust geweld waarin wij dagelijks leven. Om dit geweld een gelaat te geven heb ik aan leerlingen gevraagd een kwetsuur uit hun kindertijd of jeugd symbolisch uit te drukken. Enkelen waren in Brussel, verleden weekeinde in een rel terecht gekomen, en waren blij dit te kunnen delen. Een andere klas vertelde niets. Er zal in het schooljaar veel nodig zijn om in die klas het nodige vertrouwen te bereiken.

Bijbels klinkt de boodschap: "Zoek de levenden niet onder de doden" en "laat de doden hun doden begraven". Daarom zijn de dimensies van de toekomst en het heden bevoorrecht. Tijdens de vakantie zijn we verontrust door beelden van ongezien geweld. Lang vergeten is de optimistische visie van de geschiedenis als een onstuitbare vooruitgang naar de vrede, die bijna automatisch, zonder tussenkomst van mensen, zou openbloeien. Ook dat was een niet-bijbelse visie op de werkelijkheid en de mensen. Overdreven was de uitbeelding van het Laatste oordeel op de tympanen van de kathedralen, maar de realiteit van het kwaad, los van de voorstelling, bleef ongedeed.

Tot het monument behoort een levende persoon die je aansprak en je uitnodigde aan te kijken. Misschien was die er toevallig niet. Die persoon kon meer dan een veld soldatengraven een stem geven aan die slachtoffers van alle oorlogen. Niet gemakkelijk de blikrichting van mensen op hun kop te zetten, van achterom naar vooruitziend. Bij een doop van een klein kind in de kring van de kwetsbaarheid, deze zomer viel dit best mee omdat een kind vanzelf de blikken in de goede richting zet. We legden het kind op de uitgestrekte handen van de familie als een oproep tot vertrouwen. Het gewone ritueel was echter de uitnodiging om de bezoeker in de ogen te kijken en er de boodschap te lezen: "Dood mij niet!"

In deze viering willen we die boodschap kracht geven in liederen.

"Van toen af dragers van een visioen
Leerden, wij dood na dood, opnieuw geboren
verlangen naar zijn woord en het te doen.

De wereld draaide verder door, dood na dood,
Een kuil vol knoken. Doorgekraste namen.
Na vijftig dagen kwam de ademstoot;

Die schikte onze stukken weer tot één
Blies onbevleete huid over ons heen.
De Naam riep; mensenkind sta op je voeten.

Daar stonden wij om nu voorgoed te gaan
Tot aan de verste randen van de aarde
En naar zijn woord te doen wat moest gedaan.

In plaats van marsmuziek of the Last Post, laten wij dit lied in zijn volle kracht zingen. Tegen de dood.

Na de toespraak in de Lier, een test voor jonge ouders."Hoe zou je reageren als een leerkracht van je kind je zou durven aanspreken "Mevrouw, zou u kunnen zorgen dat uw kind, uw puber vroeger gaat slapen zodat hij/zij uitgeslapen in de les zit? "

Antwoord: ?????

Geschreven uit bekommernis voor leerkrachten.

Patrick Perquy

De Lier, 14 september 2014